

Bosna i Hercegovina
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
KANTON SARAJEVO
CENTAR ZA SLUŠNU I GOVORNU REHABILITACIJU
SARAJEVO

P R A V I L N I K O Z A Š T I T I O D P O Ž A R A

Sarajevo, april 2013. godine

Na osnovu člana 24. Zakona o zaštiti od požara i vatrogastva ("Službene Novine F BiH" br. 64/09), i člana 150. Pravila Centra za slušnu i govornu rehabilitaciju Sarajevo, Školski odbor Centra donosi:

P R A V I L N I K O Z A Š T I T I O D P O Ž A R A

I - O P Š T E O D R E D B E

Član 1.

Ovim Pravilnikom utvrđuju se mjere zaštite od požara kao i vrsta, količina, raspored i održavanje pripravnosti uređaja i sredstava za gašenje požara, organizacija zaštite kao i djelokrug i odgovornost poslovnih i rukovodnih organa i službi, zaposlenika u organizovanju i provođenju zaštite od požara, način vršenja unutrašnje kontrole i ovlaštenja u vršenju te kontrole, dužnosti i ponašanja zaposlenika u slučaju pojave požara, obuka zaposlenika iz oblasti zaštite od požara i druga pitanja od interesa za organizovanje i provođenje mjera zaštite od požara u Centru za slušnu i govornu rehabilitaciju Sarajevo (u daljem tekstu: Centar)

Mjere zaštite od požara određene ovim pravilnikom, zakonom, planom zaštite od požara i drugim propisima i tehničkim normativima, kao i mjere zaštite koje odredi nadležni inspektor zaštite od požara, obavezno provode sve organizacione jedinice, odjeljenja i službe Centra.

Član 2.

Zaposlenici Centra uređuju, organizuju i obezbjeđuju provođenje zaštite od požara na svim radnim mjestima i u svim objektima ugroženim opasnostima od požara, kao i na drugim radnim mjestima i objektima, u skladu sa Planom zaštite od požara, propisima, tehničkim normativima i ovim pravilnikom.

Pri izradi ili reviziji tehničke dokumentacije za tehnološko-proizvodne i druge radne prostorije i prostore obezbijediti će se, odnosno, pribaviti potvrda za mjere, propise i tehničke normative i standarde zaštite od požara, predviđene u tehničkoj dokumentaciji, od ovlaštenog lica za vršenje određenih poslova zaštite od požara, odnosno saglasnost nadležnog organa za poslove zaštite od požara.

Član 3.

U provođenju i unapređenju zaštite od požara Centar je obavezan, u skladu sa Zakonom i drugim propisima i aktima, kao i iznalaženjem i primjenom načina i postupaka rada na sprječavanju opasnosti od požara, preduzimati organizacione, tehničke, obrazovne, upravne i druge mjere zaštite od požara i organizovati vršenje kontrole njihovog provođenja.

Stručna unutrašnja kontrola provođenja mjera zaštite od požara organizuje se u okviru poslova odgovornog lica zaštite od požara, a organizacija i način njenog provođenja utvrđuju se planom zaštite od požara i ovim pravilnikom.

Član 4.

Obavljanje radova sa otvorenim plamenom (radovi na zavarivanju i dr.) može se vršiti na mjestima i na način kojim se obezbjeđuje potpuna zaštita od požara i eksplozije na mjestima i u objektima gdje se takvi poslovi vrše.

U slučaju potrebe obavljanja poslova, u smislu prethodnog stava, odgovorno lice u dogovoru sa izvođačem radova i stručnom službom Centra odrediti će lice obučeno za upotrebu protivpožarnog aparata, odnosno vatrogasca angažovanog izvan Centra sa potrebnim brojem aparata za gašenje početnih požara, te preduzeti druge mjere protivpožarne zaštite.

Član 5.

Centar obezbjeđuje materijalna, tehnička sredstva i opremu za zaštitu i gašenje požara, organizuje njihovo održavanje i obnavljanje, organizuje i provodi obuku zaposlenika za rukovanje aparatima i drugim uređajima za gašenje požara.

Član 6.

Zaposlenici Centra obavezni su provoditi mjere zaštite od požara po postupku i na način koji je određen ovim Pravilnikom i stručnim uputama za pojedine postupke u provođenju mjera zaštite od požara.

Rad sa prirodnim i vještačkim tečnim gorivima, zemnim gasom, plinom i plinskim bocama i tečnim naftnim gasom u objektima Centra vršiti će se u skladu sa Tehničkim uputstvom direktora Centra.

Povreda odredaba ovog pravilnika povlači odgovornosti koje se utvrđuju posebnim opštim aktom o disciplinskoj i materijalnoj odgovornosti zaposlenika.

II – MJERE ZAŠTITE OD POŽARA

Član 7.

Pod mjerama zaštite od požara smatraju se propisane i na drugi način određene radnje i postupci sa ciljem sprečavanja pojave i širenja požara, te spašavanja učenika, zaposlenika i materijalnih dobara ugroženih požarom.

Mjere zaštite od požara obuhvataju zaštitu učenika, zaposlenika i radnih prostorija i prostora, uređaja, instalacija, sirovina, objekata, dokumentacije i druge imovine.

Član 8.

Mjere zaštite od požara u smislu ovog pravilnika su:

- izbor lokacije i dispozicije objekata, kao i izbor materijala, uređaja, instalacija i konstrukcija kojima će se spriječiti ili svesti na najmanju moguću mjeru mogućnosti od pojave i širenja požara,

- izgradnja prilaznih puteva, prolaza i prilaza,
- obezbjeđenje potrebnih količina vode i drugih sredstava za gašenje požara,
- izbor i održavanje tehnoloških procesa i uređaja kojima se obezbjeđuje zaštita od požara,
- zabrana upotrebe otvorene vatre i drugih izvora paljenja u objektima i prostorijama u kojima bi zbog toga moglo doći do požara i eksplozija,
- način spašavanja ljudi i imovine ugroženih požarom,
- postavljanje uređaja za dojavu i gašenje požara, uređaja za mjerenje koncentracije zapaljivih smjesa (gasovi, pare i prašina) i drugih uređaja za kontrolu sigurnog odvijanja procesa rada,
- održavanje i kontrola ispravnosti uređaja i instalacija čija ispravnost može uticati na pojavu i širenje požara.
- uređenje prostorija sa aspekta zaštite od požara.

Član 9.

Pri izvođenju radova u tehnološkom procesu usluga, na adaptaciji i rekonstrukciji postojećih objekata, projektovanju i izgradnji novih objekata, ugradnji novih uređaja i opreme u objektima obavezno se primjenjuju propisane tehničke mjere i normativi uz saglasnost lica za poslove zaštite od požara i rukovodioca.

Član 10.

Zapaljivi materijali: drvo, papir, drvna i papirna ambalaža, plastična ambalaža, boje i lakovi, otpadak od papira ne smiju se odlagati, smiještati i nalaziti u blizini požarno opasnih i drugih objekata i to:

- u prostorijama koje se koriste za smještaj i uskladištavanje papira, pomoćnih materijala, arhive i drugih zapaljivih materijala,
- u prostoru koji nije udaljen barem 4 metra od zidova objekta, odnosno proizvodnih objekata ili skladišta materijala,
- na tavanima zgrada koje su u vlasništvu ili u cijelosti zakupljeni od strane Centra,
- u radnim prostorijama, osim količina koje su potrebne za jednodnevnu potrošnju u radu,
- u blizini elektromotora, transformatora, svih izvora toplote i toplotnih zračenja u prometnim prostorijama, hodnicima i dr.

Član 11.

Električne, ventilacione, toplotne, gromobranske i druge instalacije i uređaji u objektima Centra moraju biti tako izvedeni da ne predstavljaju opasnost od pojave požara.

Kontroliše se da li se u određenim vremenskim razmacima vrši ispitivanje: gromobranskih, električnih, plinskih instalacija i vatrodojavnog sistema,

Sijalična mjesta i elektro ormari, razvodne električne sklopke moraju biti odgovarajuće mehanički zaštićeni da bi se spriječio kontakt sa bilo kojim materijalom.

Član 12.

Arhivirani materijal mora biti složen posebno prema vrstama i načinu poveza.

Radni materijal i namještaj u prostorijama Centra mora biti stalno složen i postavljen po vrstama i grupi opasnosti od požara tako da uvijek postoje slobodni vatrogasni putevi, prolazi do vatrogasnih sprava, i opreme za gašenje požara.

Član 13

Prolazi, prilazi, hodnici, stepeništa i tavanke prostorije u radnim i svim drugim objektima moraju biti stalno prohodni.

Član 14.

U prostorijama Centra ZABRANJENO JE PUŠENJE.

Mjesta gdje je dozvoljeno pušenje određuje direktor Centra ukoliko je prostorija obezbjeđena sa sistemom za automatsko gašenje požara i adekvatnom ventilacijom. To mjesto se označava vidljivim natpisom (znakom) kod koga treba da postoji posuda sa vodom za gašenje čikova.

Član 15.

U prostorijama u vlasništvu ili zakupljenim od strane Centra gdje se povremeno ili stalno održavaju skupovi ili održavaju javne manifestacije u toku održavanja moraju se preduzeti posebne mjere predostrožnosti, a po potrebi postaviti dežure vatrogasaca sa aparatima za gašenje požara.

Član 16.

Radne prostorije zagrijavaju se putem centralnog grijanja.

Zabranjeno je zagrijavanje radnih prostorija pećima sa otvorenim ložištem na čvrsto i druga goriva bez prethodno preduzetih mjera zaštite od požara, kao i upotreba grijalica sa otvorenim plamenom.

Član 17.

U svim prostorijama u kojima se koriste električne peći i drugi električni uređaji i peći na čvrsto gorivo, po završetku radnog vremena, pred duže napuštanje prostorija i u drugim sličnim situacijama peći i drugi električni uređaji moraju se isključiti.

Zabranjeno je u blizini električnih uređaja za zagrijavanje ostvljati zapaljive predmete (drvo, papir, drvene otpatke, zapaljive tekućine, pucvol i sl.).

Član 18.

Električni uređaji za zagrijavanje mogu se koristiti samo na mjestima gdje ne postoji opasnost od pojave požara. Takvi uređaji moraju biti postavljeni na stabilnu podlogu od nezapaljivog materijala.

Član 19.

Zabranjeno je loženje vatre, bacanje otpadaka i smeća na otvorenom prostoru i u blizini koja predstavlja opasnost za stambene zgrade, privredne objekte, skladišta životnih namirnica, gospodarskih zgrada kao i svih drugih objekata i površina osjetljivih na vatru.

Spaljivanje većih količina otpadaka, kao i loženje veće vatre za druge svrhe na otvorenom prostoru, mora se najaviti odgovornoj osobi za zaštitu od požara i rukovodiocu Odjela sigurnosti kako bi se blagovremeno obezbijedila vatrogasna kontrola sa odgovarajućim sredstvima za gašenje požara.

Član 20.

Svako zavarivanje autogenim ili električnim aparatom, odnosno početak zavarivanja u objektima Centra i drugim prostorijama, mora se prethodno prijaviti odgovornom licu zaštite od požara koji će obezbijediti ljudstvo i sredstva za gašenje požara koji bi usljed zavarivanja mogao nastati.

Član 21.

Čišćenje radnih i pomoćnih prostorija vrši se u toku rada, odnosno po završetku radnog vremena, a generalno čišćenje vrši se jednom sedmično.

Smeće se mora smjestiti na siguran način, na za te potrebe unaprijed određeno mjesto van radnih i pomoćnih prostorija.

Član 22.

Svi objekti duži od 30 metara moraju biti pregrađeni požarnim zidovima ili drugim požarnim preprekama.

Požarni zidovi moraju biti izvedeni tako da onemoguće širenje požara na susjedne dijelove objekata. Ovi zidovi treba da budu od temelja zidani punom opekom debljine minimalno 25 cm ili od betona, debljine 20 cm. U slučaju da se u požarnim zidovima moraju ostaviti otvori, onda isti moraju biti zatvoreni sa vratima od nezapaljivog materijala koja su vatrootporna kao i sam požarni zid.

Požarni zid treba da prelazi vanjske zidove objekta najmanje 30-50 cm, a isto tako i da nadvisuje krov objekta.

Član 23.

Sva odjeljenja, etaže i spratovi, moraju biti obezbjeđeni zidnim hidrantima sa vidnom oznakom, gdje postoji instalacija.

Zidni hidranti se priključuju na zajedničku vodovodnu mrežu sa priključkom od 52 mm. Uz svaki hidrant, pored priključka na vodovod moraju postojati ventili za otvaranje i zatvaranje vode kao i crijevo od 15 m dužine.

Član 24.

Sve prostorije i objekti u kojima može doći do požara moraju biti opremljeni vatrogasnim aparatima za gašenje početnih požara i to u količini, vrsti i rasporedu koji predvidi Plan zaštite od požara.

Provjeru ispravnosti vatrogasnih aparata i drugih uređaja za gašenje požara, prema uputi proizvođača, vrši ovlašteni servis. Svi uočeni nedostaci na ovim uređajima moraju se odmah otkloniti.

Član 25.

Sva teretna, poluteretna vozila i putnička vozila moraju biti snabdjevena odgovarajućim aparatom za gašenje požara. Kontrola ispravnosti ovih aparata mora se vršiti svakih šest mjeseci. Datum kontrole upisuje se na kontrolnom kartonu koji stoji na aparatu.

Član 26.

O svakoj upotrebi aparata, opravci na njima i hidrantima mora se voditi evidencija.

Odredbe ovog člana primjenjivaće se i na aparate kojima su snabdjevena motorna vozila i mašine, kao i na sistem za dojavu požara i druge sprave i opremu za gašenje požara.

Član 27.

Vatrogasne sprave i oprema mogu se koristiti samo za obuku, gašenje požara i otklanjanje posljedica elementarnih nepogoda.

III - NADLEŽNOST ODGOVORNIH ZAPOSLENIKA

Član 28.

Sistem zaštite od požara Centra provode svi uposleni u djelokrugu svojih ovlaštenja, odnosno u djelokrugu svog rada.

1. Centar za slušnu i govornu rehabilitaciju.

Član 29.

Centar ima slijedeće obaveze u provođenju mjera zaštite od požara:

- donosi opća akta u skladu sa Pravilima Centra
- jednom godišnje raspravlja o stanju zaštite od požara u Centru.

Član 30.

Školski odbor Centra ima slijedeće zadatke iz zaštite od požara:

- donosi opšte akte iz oblasti zaštite od požara,
- naređuje rad na upoznavanju zaposlenika u Centru sa izvorima opasnosti do požara, preventivnim mjerama za sprječavanje pojave i širenja požara, te rukovanje aparatima, hidrantima i drugom opremom za gašenje požara,
- naređuje provjeru i upotpunjavanje znanja zaposlenika u Centru iz oblasti zaštite od požara,
- razmatra stanje zaštite od požara i podstiče aktivnost za njeno unapređenje,
- predlaže dodatne mjere zaštite od požara u slučaju vanrednih prilika,
- obavlja i druge poslove iz domena protivpožarne zaštite.

Član 31.

Direktor Centra u sprovođenju mjera zaštite od požara obavlja slijedeće poslove i zadatke:

- donosi sva akta o sprovođenju mjera zaštite od požara koja nisu u nadležnosti Centra,
- donosi Plan zaštite od požara,
- redovno razmatra stanje mjera zaštite od požara,
- utvrđuje godišnje potrebe zaštitnih sredstava za zaštitu od požara,
- izdvaja određena materijalna i finansijska sredstva za nabavku sredstava za protivpožarnu zaštitu.
- predlažu normativna akta iz domena zaštite od požara iz nadležnosti Školskog odbora Centra,
- donose odluke i zaključke po pitanjima iz oblasti zaštite od požara u svom djelokrugu rada,
- imenuje odgovorno lice za zaštitu od požara.

2. Odgovorna lica za zaštitu od požara.

Član 32.

Druga ovlaštena lica za poslove zaštite od požara obavljaju slijedeće poslove:

- upoznaju se sa nalazima nadležnih inspekcijskih organa iz oblasti zaštite od požara i nalažu potrebne mjere za otklanjanje uočenih nedostataka,
- brinu se o tehnološkom procesu rada u skladu sa propisanim mjerama zaštite od požara u skladu sa ovim pravilnikom,
- vode računa da se instalacije i uređaji postave, koriste i održavaju prema propisanim tehničkim normativima i obaveznim standardima, odnosno uputama proizvođača koji moraju postojati,

- vodi računa o radu u opasnim prostorijama, a naročito na mjestima gdje se upotrebljavaju lako zapaljive tečnosti i gasovi,
- predlaže način čuvanja i održavanja sredstava za gašenje kao i nabavku nove opreme za gašenje požara,
- dostavlja izvještaje direktoru i odgovornim u Centru u vezi sa utvrđenim nepravilnostima i nedostacima,
- vrši kontrolu nad sprovođenjem mjera zaštite koje su naložene od strane inspektora zaštite od požara,
- vrši kontrolu primjene mjera prilikom izgradnje novih objekata, dogradnje ili rekonstrukcije postojećih,
- kontroliše da li su svi zaposlenici prisustvovali obuci i provjeri znanja iz zaštite od požara,
- vrši analizu i vodi evidenciju o početnim požarima i težim prekršajima iz oblasti zaštite od požara,
- neprekidno prati najnovija tehnička dostignuća iz oblasti zaštite od požara,
- vrši kontrolu nad uređenjem, čišćenjem i održavanjem radnih prostorija,
- u cilju poboljšanja i unapređenja zaštite od požara saraduje sa stručnim službama, gradskim vatrogasnim društvom, društvima zaštite od požara i društvenim organizacijama iz oblasti zaštite od požara,
- organizovanje redovnog servisiranja vatrodojavne centrale i ručnih javljača požara,
- prati knjige evidencije na portirnici o upotrebi i alarmiranju vatrodojavnog sistema,
- organizuje kontrolu ispravnosti i funkcionalnosti sredstava za gašenje požara,
- kontroliše da li su na svim mjestima postavljeni znakovi upozorenja, obilježeni i prohodni požarni putevi,
- redovno učestvuje na seminarima koji se organizuju za lica zadužena za poslove zaštite od požara.

Stručno lice za zaštitu od požara odgovorno je za sprovođenje mjera iz ovog člana.

Ovlaštena lica iz prethodnog člana su ovlaštena da preuzmu hitne i vanredne mjere (angažovanje trećih lica na otklanjanju kvarova i sl.) za spriječavanje izbijanja požara i mimo utvrđenih procedura i postupaka ukoliko postoji neposredna opasnost od požara. O hitnim i vanrednim mjerama će se obavijestiti nadležni rukovodioci čim to bude bilo moguće.

IV – ELEKTRO I MAŠINSKO ODRŽAVANJE

Član 34.

Električne, ventilacione, pneumatske, gasovodne, toplotne, gromobranske i druge instalacije i uređaji kao i dimovodi moraju se postaviti, odnosno izvoditi, koristiti i održavati prema propisanim tehničkim normativima i obaveznim standardima, kao i uputama proizvođača o čemu mora postojati odgovarajuća projektna i druga dokumentacija, uključujući i garantne listove izdate od proizvođača i/ili ugradioca opreme.

Uputstvo o čuvanju ove dokumentacije za Centar donosi Školski odbor na prijedlog direktora Centra. Uputstvom će se odrediti način i mjesto čuvanja ove dokumentacije. Centar organizuje servis sistema za otkrivanje i dojavu požara, te ručnih i automatskih javljača požara.

Član 35.

Instalacije i uređaji iz Člana 34. kao i dimovodi i ložišta mogu se koristiti samo ako su ispravni i ako su pravilno postavljeni.

Član 36.

Odgovorna lica za zaštitu od požara u Centru su dužna da poslove isključivo obavljaju u skladu sa važećim propisima i uputama proizvođača.

Član 37.

O svim pregledima, popravkama ili zamijeni dijelova i sklopova dužni su voditi evidenciju u propisanim knjigama, kao i obrasce i kartone kada se radi o mašinama i postrojenjima.

Član 38.

Odgovorni zaposlenici održavanja u slučaju rekonstrukcije objekata, promjene njihove namjene ili nadogradnje, kao i izvođenje zavarivanja i upotrebe otvorenog plamena, te većih popravki na mašinama i uređajima dužni su pismeno obavijestiti odgovorno lice za mjere zaštite od požara.

Član 39.

Upute o radu na mašinama i uređajima moraju biti vidno postavljene na listu, a upute o održavanju moraju se nalaziti uz projektnu dokumentaciju mašina i uređaja.

1. Domar Centra

Član 40.

Kada obavlja električarske poslove domar Centra je dužan svoje zadatke obavljati u skladu sa važećim propisima iz zaštite od požara, a naročito da:

- održava cijelu instalaciju, trafostanice i druge uređaje shodno propisima zaštite od požara,
- kontroliše i ispituje, u propisanim rokovima, elektro instalacije i uređaje, kao i uređaje i instalacije u Ex zaštiti,
- redovno kontroliše ispravnost nužne rasvjete i sve nedostatke odmah otklanja, u predviđenim rokovima i prema uputama proizvođača vrši čišćenje elektromotora, razvodnih baterija, četkica, sklopki, te vrši zamjenu dotrajalih dijelova i o tome obavještava neposrednog rukovodioca i vodi evidenciju,
- dužan je da svakodnevno obilazi sve radne i pomoćne prostorije i prati da li u procesu rada i korištenja elektro uređaja i postrojenja ima nedostataka,
- kod popravke i održavanja dužan je da sve nedostatke otklanja u skladu sa propisima i uputama proizvođača,
- vodi brigu o mjerenju otpora petlje, zaštitnog uzemljenja kao i gromobranske instalacije,

- na svim elektro uređajima je dužan postavljati i zamijenjivati samo odgovarajuće kablove, osigurače, termičke i druge zaštite,
- o svakoj kontroli, popravci i zamjeni dijelova i svim zapažanjima vodi urednu evidenciju u dnevnoj knjizi kao i kartonima mašina i uređaja,
- o svim nedostacima koje nije u mogućnosti da otkloni obaviještava neposrednog rukovodioca i lice zaduženo za poslove zaštite od požara.

Član 41.

Kada obavlja bravarske i mehaničarske poslove domar Centra je dužan ove poslove obavljati u skladu sa važećim propisima iz zaštite od požara i uputama proizvođača mašina i uređaja, a naročito je dužan da:

- održava ispravne mašine i oruđa za rad sa aspekta zaštite od požara,
- da propisno podešava i šteluju oruđa i alate za rad prema uputama proizvođača tako da ne izazove pregrijavanje i varničenje u pojedinim dijelovima,
- redovno kontrolišu i po potrebi zamjenjuju ležajeve, osovine, vratila, remenice i spojnice u rokovima predviđenim od strane proizvođača,
- svakodnevno podmazivanje, a prema uputama određenim od strane proizvođača, mijenjaju ulje na mašinama,
- vode brigu o uputstvima za rad i održavanje i da ista budu okačena na mašinama,
- prilikom određenih remonta vode računa da ne dolazi do rasipanja tekućine ili puštanja gasa,
- dužni su da u toku rada obilaze radne prostorije i prati rad mašina, a o svojim opažanjima obaviještava neposrednog rukovodioca,
- za sve nedostatke koje nisu u stanju da otklone dužni su obavijestiti neposrednog rukovodioca.

Član 42.

Domar Centra, kada obavlja poslove varenj radi sa otvorenim plamenom koji ima visoku temperaturu, te može dovesti do pojave požara zbog čega je obavezan:

- da sve radove obavlja samo u slučaju kada to ne predstavlja opasnost za pojavu požara,
- dužan je da prekine rad ako aparat za zavarivanje, boce sa gasom i instalacije nisu ispravne,
- varenje, lemljenje i sječenje može obavljati samo uz dobijeno pismeno odobrenje od odgovornog lica za zaštitu od požara,
- zavarivanje može otpočeti samo ako su ispunjeni potrebni uslovi koji su propisani ovim pravilnikom,
- dužan je da brine o pravilnom skladištenju i ostavljanju boca sa gasovima,
- zavarivanje može otpočeti samo onda kada dobije pismeno odobrenje na mjestu varenja i ako je određeno vatrogasno dežurstvo i ako je sav materijal odstranjen sa mjesta na kome se zavarivanje vrši,
- dužan je mjesto zavarivanja i sječenja kontrolisati nakon završetka rada još jedan sat,
- prilikom zavarivanja boce moraju biti osigurane od eventualnog pada i zaštićene od djelovanja topline,
- mora voditi računa da mu kod sječenja i zavarivanja stoji na raspolaganju odgovarajuća količina sredstva za gašenje požara,
- ako ocijeni da u toku zavarivanja može doći do požara i eksplozije dužan je prekinuti rad dok se uslovi ne poboljšaju, odnosno ne provedu mjere zaštite od eksplozija i požara.

Član 43.

Direktor Centra će prilikom pripreme ugovora sa odgovarajućim agencijama za zaštitu ljudi i imovine obezbjediti da se ugovorom obuhvate slijedeće obaveze.

Domar Centra je dužan :

- da kontroliše prohodnost požarnih puteva,
- da kontroliše pristup hidrantima i aparatima za gašenje požara i upozorava odgovorne u slučaju zakrčenosti,
- da vrši kontrolu obavljanja radova zavarivanja i da li se pri tome provode mjere zaštite i da li varioci imaju odgovarajuća odobrenja. U slučaju neispunjenja uslova koji su neophodni za varenje dužan je da zabrani rad,
- da kontroliše poštovanje znakova upozorenja, a naročito "ZABRANE PUŠENJA I UPOTREBE OTVORENOG PLAMENA",
- da redovno kontroliše vatrogasne aparate, hidrante i druge uređaje za dojavu i gašenje požara i o svim promjenama vodi evidenciju i obavještava odgovorne zaposlenike o uočenim nedostacima,
- u slučaju alarmiranja dužan da odmah pristupi gašenju i organizovanju gašenja požara.
- da provjeri sve ručne i automatske javljače u prostoriji i da utvrdi razlog alarmiranja,
- u slučaju požara dužan je da odmah pristupi gašenju i organizovanju gašenja požara do dolaska vatrogasne jedinice,
- dužan je da poznaje pravilnu upotrebu i raspored aparata za gašenje požara,
- da redovno prisustvuje obuci i provjeri znanja iz zaštite od požara,
- da u toku radnog vremena Centra za s'lušnu i govornu rehabilitaciju, a naročito poslije, obavezan je stalno obilaziti radne i pomoćne prostorije,
- da kontroliše da li je isključena električna energija i elektro uređaji za zagrijavanje i drugi, te da li je otpadni materijal i smeće iz korpi bačeno van radnih prostorija,
- da provjeri da li su u svim prostorijama zaposlenici bezbjedno ostavili ložišta, vodovode i plinske instalacije,
- u slučaju požara većih razmjera pozove vatrogasnu jedinicu,
- da preduzme mjere obezbjeđenja i evakuacije ljudi i imovine i da sačuva tragove i predmete koji mogu poslužiti u otkrivanju uzroka požara,
- da zabrani pristup nepoznatim licima na mjesto požara.

V – POSEBNE OBAVEZE I ODGOVORNOSTI ZAPOSLENIKA IZ OBLASTI ZAŠTITE OD POŽARA

Član 44.

U ostvarivanju svojih prava i obaveza iz oblasti zaštite od požara, zaposlenici obavezno učestvuju i osposobljavaju se za zaštitu i gašenje požara, imaju pravo i obavezu da budu upoznati sa opasnostima i mjerama zaštite od požara.

Član 45.

Svaki zaposlenik ima pravo i obavezu:

- da se prilikom stupanja u radni odnos, odnosno raspoređivanja na radne zadatke upozna sa odredbama ovog pravilnika i drugih propisa iz zaštite od požara,
- da se upozna sa sredstvima za gašenje požara, kao i njihovom rasporedu, te sa postupkom u slučaju požara,

- da bude upoznat sa izvorima i opasnostima od požara na poslovima koje obavlja,
- da opremu i sredstva za gašenje požara čuva od oštećenja i otuđivanja,
- da čim primjeti pojavu požara pristupi njegovom gašenju upotrebom raspoloživih sredstava i opreme za gašenje požara,
- da evakuira učenike Centra iz objekata,
- da pozove zaposlenike sa najbližih radnih mjesta da pristupe gašenju požara i bez odlaganja obavijesti odgovorno lice za zaštitu od požara o nastanku požara,
- da svojim radom i ponašanjem na poslovima ne omogući izbijanje požara i eksplozije,
- da odmah obavijesti neposrednog rukovodioca o svim zapaženim nedostacima i kvarovima na mašinama i uređajima, sredstvima i opremi za gašenje požara,
- da prisustvuje svim vježbama, obuci i provjeri znanja iz zaštite od požara, koje se organizuju u Centru.

Zaposlenik je naročito odgovoran za težu povredu radne obaveze ako:

- namjerno ili nepažnjom izazove požar,
- ostavlja zapaljive materije i posude sa zapaljivim tekućinama i gasovima na mjestima koja za to nisu izričito određena,
- bez opravdanog razloga odbije da učestvuje u gašenju požara, nepažljivo ili neodgovorno postupa sa opremom i sredstvima za gašenje požara ili ih koriste u zabranjene svrhe ili ih oštetiti i dovede u neispravno stanje,
- ne provodi propisane mjere zaštite od požara u određenom roku,
- upotrebljava električne grijalice ili rešoe i slične izvore toplote i uređaje u prostorijama u kojima je to izričito zabranjeno,
- ako puši i pali cigaretu na zabranjenom mjestu i koristi druge izvore paljenja.

VI – POSTUPAK I NAČIN UPOZNAVANJA I OBUČAVANJA ZAPOSLENIKA

Član 46.

Stručno obučavanje i oposobljavanje zaposlenika iz oblasti zaštite od požara provodi se na svim radnim mjestima i za sve zaposlenike Centra za slušnu i govornu rehabilitaciju u skladu sa programom obučavanja i važećim propisima iz oblasti zaštite od požara.

Član 47.

Program obuke i provjere znanja iz zaštite od požara, zavisno od tehnološkog procesa, sadrži naročito:

1. Prava i obaveze zaposlenika u organizovanju i provođenju mjera zaštite od požara,
2. Osnovni propisi iz zaštite od požara,
3. Izvori opasnosti od požara i eksplozije,
4. Mjere zaštite od požara u konkretnim uslovima rada,
5. Izvori paljenja i uzroci požara,
6. Vrste zapaljivih materija i način njihova gorenja,
7. Sredstva i oprema za gašenje požara,
8. Način izvođenja obuke i provjere znanja,
9. Postupak u slučaju pojave požara,
10. Postupak nakon gašenja požara,
11. Praktična primjena vatrogasnih aparata i hidranata za gašenje požara,

12. Vođenje propisane evidencije o izvršenoj obuci i provjeri znanja iz zaštite od požara,
13. Profil i struka predavača.

Član 48.

Program obuke i provjere znanja zaposlenika iz praktičnog i teoretskog dijela mora se bazirati na tehničko-tehnološkoj složenosti postupaka rada i opasnosti od požara prisutnim na dotičnim poslovima.

Član 49.

Nakon izvršene obuke vrši se provjera znanja. Provjere znanja vrše se najmanje jednom u dvije godine i dužni su joj prisustvovati svi zaposlenici.

Član 50.

Prije stupanja na poslove na koje se zaposlenik prima, isti mora biti upoznat sa opasnostima i mjerama zaštite od požara na tom radnom mjestu.

VII – PROSTORIJE, PROSTORI I MJESTA NA KOJIMA SE NE SMIJE PROIZVODITI, KORISTITI ILI PRENOSITI OTVORENA VATRA

Član 51.

Zabranjeno je proizvoditi, koristiti ili prenositi otvorenu vatru u slijedećim prostorijama i mjestima:

- u svim radnim odjeljenjima u kojima postoji opasnost od požara,
- u svim prostorijama i prostorima gdje se vrši arhiviranje dokumentacije,
- na svim mjestima i prostorima u blizini elektro i drugih osjetljivih instalacija,
- u skladištima zapaljivih tekućina ili gasova, odnosno kotlovnici,
- na svim drugim mjestima gdje može doći do eksplozije i požara.

VIII – VRSTA I KOLIČINA OPREME I SREDSTAVA ZA GAŠENJE POŽARA, RASPORED I SERVISIRANJE

Član 52.

Za gašenje početnih i drugih požara u prostorijama i objektima Centra obezbjediti će se potreban broj ručnih i prevoznih aparata za gašenje požara prahom, krabondioksidom (CO₂) i drugim sredstvima za gašenje.

Količina i vrsta sredstava za gašenje i broj vatrogasnih aparata utvrditi će se Planom zaštite od požara Centra ili posebnim proračunom sredstava za gašenje.

Član 53.

U krugu i objektima Centra mora biti izvedena unutrašnja hidrantska mreža u skladu sa važećim propisima iz zaštite od požara.

Član 54.

Vatrogasne sprave i oprema iz čl. 52. do 55. ovog Pravilnika moraju se nalaziti na vidnom i dostupnom mjestu zaštićena od atmosferilija, mehaničkih i drugih oštećenja.

Član 55.

Ispravnost vatrogasnih aparata, hidranata, vatrodojavnih uređaja i sistema za automatsko gašenje požara mora se vršiti u skladu sa važećim propisima i uputama proizvođača, najmanje jedanput u 6 mjeseci.

IX – POSTUPAK ZAPOSLENIKA U SLUČAJU POJAVE POŽARA

Član 56.

Kod rada i zadržavanja u Centru u prostorijama i objektima zaposlenik je dužan pridržavati se svih mjera i normativa zaštite od požara propisanih ovim Pravilnikom, Zakonom o zaštiti od požara i drugim propisima i općim aktima i odlukama. Naročito je dužan brinuti da kod redovnog vršenja poslova ne dovede do pojave požara, pridržavati se preventivnih mjera zaštite, te ih i sam unapređivati.

Član 57.

Zaposlenik je dužan kada primjeti požar da odmah pristupi gašenju istog, ako može da to učini bez opasnosti za svoj život i život drugih zaposlenika i lica koja se zateknu u prostoru ugroženom požarom.

Za gašenje požara zaposlenik je obavezan upotrijebiti raspoložive aparate, hidrante i drugu opremu i sredstva za gašenje požara.

Član 58.

Kada zaposlenik ne može sam ugasiti požar obavezan je pozvati zaposlenike sa najbližih radnih mjesta i bez odlaganja izvjestiti o pojavi požara nadležnog rukovodnog zaposlenika.

Zaposlenik je obavezan da se na znak o pojavi požara odazove pozivu i da učestvuje u gašenju požara i spašavanja ljudi i materijalnih dobara ugroženih požarom.

Ako zaposlenik ocijeni da se požar ne može ugasiti raspoloživim sredstvima i opremom za gašenje požara i da prijeti opasnost od njegovog daljeg širenja, odmah će pozvati najbližu vatrogasnu jedinicu i o tome obavijestiti neposrednog rukovodioca.

Član 59.

Prilikom pojave požara najhitnije se preduzimaju mjere spašavanja učenika, zaposlenika i imovine ugroženih požarom.

Ako usljed požara nastupi povreda zaposlenika, najkraćim putem obavijestiti će se najbliža ustanova radi pružanja hitne medicinske pomoći povrijeđenom.

Član 60.

Gašenje požara provodi zaposlenik koji je prvi primjetio pojavu vatre, do dolaska vatrogasne jedinice, nakon čega rukovođenje akcijom gašenja požara preuzima komandir vatrogasne jedinice koja je prva došla na mjesto požara.

Član 61.

Rukovodilac akcije gašenja požara ovlašten je:

- da svim licima koja ne učestvuju u gašenju požara zabrani ili spriječi pristup u blizini mjesta požara, a naročito da spriječi pristup nepoznatim licima,
- da naredi prekid dovoda električne energije, gasa, pare i komprimiranog zraka i plinova, kao i odstranjivanje zapaljivih materijala koji mogu omogućiti širenje požara ili eksploziju,

Član 62.

Rukovodiocu akcije gašenja požara stavljaju se na raspolaganje stručni zaposlenici i potrebna sredstva i oprema za isključenje struje, gasa, pare, te drugih potreba koje se ukažu neophodnim.

Član 63.

Gašenje požara vrši se organizovano uz najveći stepen discipline i prisebnosti, a one zaposlenike koji prave paniku rukovodilac akcije gašenja požara udaljava od mjesta požara.

Član 64.

Neodazivanje pozivu za gašenje požara, izbjegavanje obaveze učešća u gašenju požara i spašavanju ljudi i materijalnih dobara, predstavlja težu povredu radne obaveze i kada zbog takvog postupka zaposlenika nisu nastupile štetne posljedice.

X – PLAN ZAŠTITE OD POŽARA

Član 65.

Sastavni dio ovog Pravilnika je plan zaštite od požara, koji je kao normativni akt donio Direktor Centra, a u kome je sadržana procjena stepena ugroženosti objekata od požara, mjere zaštite za sanaciju postojećeg stanja zaštite od požara, operativno-taktički plan gašenja požara i druge relevantne teme iz zaštite od požara.

Član 66.

Plan zaštite od požara mora se donijeti i usaglasiti sa potrebama Centra za slušnu i govornu rehabilitaciju, požarnim opterećenjem i prisutnim opasnostima od požara.

XI – PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 67.

Tumačenje ovog pravilnika prema potrebi daje Školski odbor Centra.

Član 68.

Izmjene i dopune ovog Pravilnika vršiti će se na način i po postupku po kome je donešen.

Član 69.

Ovaj Pravilnik stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja.

Broj: 01-419/13
Sarajevo, 24.04.2013. godina

Predsjednica Školskog odbora
Mr. sc. Berka Klinić